

P. Metod, S. O. Cist.

Odkod in kako se nam daje božje življenje

Narodi sveta upravičeno z zaupanjem upirajo svoje oči v svetlo mesto na gori — sv. cerkev. Saj je pa tudi cerkev Kristusa edina prava, bogohotena in nezmotna učiteljica in voditeljica človeštva. Cerkev Kristusova človeški rod ne samo nesebično vodi, ga na vseh področjih njegovega udejstvovanja s svojim božanskim naukom pravilno usmerja ter mu s klicem k idealom višjega, duhovnejšega človeka daje pobud za vsestranski napredek, marveč cerkev božja človeštvo tudi v njegovi notranjosti skrivnostno preraja in presnavlja. Cerkev Kristusova, ta zakonita in božjepravno urejena družba vernikov s svojim vidnim poglavarjem, papežem na čelu ni namreč samo javno versko občestvo, temveč je tudi skrivnostni, milostni božji organizem.

Pa naj nam to veliko skrivnost pojasni nazorna primera iz sv. pisma! Naš Gospod Učenik je v svojem poslovilnem govoru pri zadnji večerji apostolom in vsej cerkvi razodel prevažen nauk: »Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu, zakaj brez mene ne morete nič storiti. Kdor ne ostane v meni, se kakor mladika vrže ven in usahne.« (Jan 15, 5). Čisto jasno je, da je naš Gospod poudaril tukaj nekaj življenjsko važnega. V trto Kristusa se morajo vcepiti, včlaniti mladike-verniki, in sicer tako temeljito, da storijo s trto eno celoto, zaživijo s Kristusom eno božje življenje. In to skrivnostno vcepljenje mladik-vernikov v trto-Kristusa se resnično izvrši, ko duhovnik katehumena (pripravnika na krst) potopi v zveličavno vodo sv. krsta (ali z njo oblije) ter izreče nad njim svete krstilne besede. V tistem hipu se božje življenje Kristusovo prelije v novokrščenca, z dejanjem sv. krsta postanemo povsem božji, Kristusovi. Tudi sv. apostol Pavel je to globoko skrivnost lepo ponazoril, učeč, da ob sv. krstu postanemo kristjani udje Kristusovi, udje skrivnostnega Telesa Kristusovega, ki je sv. cerkev. Glava tega telesa (cerkve) je sam Kristus, deli (člani) smo pa verniki.

Ti dve prisposobi, ki nam očitno izražata živ organizem, nam lepo odgrinjata pravo predstavo o sv. cerkvi. Kakor mladike žive in uspevajo le v zvezi z virom življenja in udje v telesu svojo moč in življenje dobivajo po krvnem obtoku od glave (srca), tako tudi kristjanu božje življenje priteka v dušo le v živi zvezi s sv. cerkvijo in njeno glavo, Kristusom. Vir vsega božjega življenja je Kristus, sv. cerkev pa je njegov skrivnostni organizem, ki po njem polje to božansko življenje ter se v mnogoterih oblikah prelija v duše. In te vidne oblike, ki po njih sv. cerkev dušam posreduje

nevidno božje življenje, imenujemo sv. liturgijo ali sv. bogoslužje.

Tako je sv. liturgija viden izraz posvečevalnega življenja sv. cerkve, in sicer je ta izraz javen in služben. Zakaj oseba, ki izvršuje sv. skrivnosti, jih ne izvršuje v svojem imenu, marveč po nalogu božjem, v imenu in pooblastilu sv. cerkve. Tudi ne izvršuje sv. bogoslužja s kakimi tajnimi in zagonetnimi besedami ali dejanji, marveč v jasnih, vidnih in slišnih znakih, kot največ tudi vpričo zbranih vernikov ali vsaj kakega njihovega zastopnika. Torej vedno javno in uradno! (Tih šepet na njegovih ustnih ali spešne kretnje njegovih rok pri sv. opraviilih nič ne odvzamejo njih uradnosti.) Za liturgijo sv. cerkve moremo zatorej označiti vse sv. besede in dejanja, ki z njimi cerkev Boga javno časti ter kristjanom deli milosti. Tako štejemo sem: javno molitev, sv. evharistično daritev, delitev zakramentov ter izvrševanje zakramentalov. Torej beseda ali dejanje, najčesče pa beseda in dejanje!

Pri označbi sv. liturgije kot javne službe božje pa moramo posebej poudariti, da vršilec sv. liturgije ni samo svečenstvo, marveč tudi verno ljudstvo. Res da se sv. bogoslužje v evharistični daritvi in sv. zakramentih vrši le po službi posebnega, duhovniškega stanu, vendar so v pravem pomenu vsi krščeni, brez razlike spola, poklicani k sodelovanju pri sv. bogoslužju. Vsi so namreč udje skrivnostnega Telesa Kristusovega, sv. cerkve, ki v njej živi največji duhovnik-liturg, Kristus. Duhovstva Kristusovega pa so po naku apostola Petra: »Vi pa ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo...« deležni vsi člani cerkve, tudi navadni verniki. Z glavo-Kristusom darujejo in se darujejo v sv. bogoslužju tudi udje, vsi verniki. Prav tako nam tudi mašna knjiga, ki nam jo je v glavnem sestavila že apostolska cerkev, po svojih obrazcih priča, da v sv. bogoslužju moli in daruje vsa liturgična srenja. Verniki prinašajo darove, škof (mašnik) pa jih odbira ter v imenu vseh poklanja Bogu. Vemo tudi, da pri cerkvenih prošnjah mašnik moli v množini, t. j. v imenu vsega občestva in verniki ozir. strežniki mu odgovarjajo.

Prav to dejstvo, da pri vršenju sv. liturgičnih skrivnosti sodeluje in mora sodelovati vsa cerkvena občina, moramo kristjanom zopet priklicati v zavest. Živa zavest dejanskega sodelovanja pri sv. bogoslužju bo naše krščansko življenje močno poglobila in oplodila. Vzbudila bo v vernikih veliko zanimanja in ljubezni za lepo in pobožno službo božjo, globoko doživeta služba božja pa bo v dušah obrodila obilo božjega življenja z vsemi zlahtnimi sadovi.

P. Evgen, S. O. Cist.

K jedru našega katoliškega življenja

(Nadaljevanje.)

Sklenitev sv. zakona je ustanovitev nove družine

Simbol krščanskega zakona

Ker je to velevažen korak ne le samo za posameznika, marveč tudi za cerkev in državo, skratka vse človeštvo, se je ta zakonska pogodba sklepala in se še vedno sklepa po želji svete cerkve v zvezi s sv. mašo in s sv. obhajilom.

Ta kratki obred brez sv. maše je menda le za take, ki cerkve in njenega življenja niso poznali in ne poznajo, ali pa za take, ki z eno nogo stoje takorekoč že zunaj cerkve. Verno katoliško ljudstvo pa bo sklepalo sveti zakon le v zvezi s sveto mašo, kjer bo nevesta dobila poseben blagoslov sv. cerkve. Tako je želja sv. cerkve! Ali ni lepo, če ženin in nevesta na pateno poleg hostije položita tudi

svojo bodočnost in potem pri sv. obhajilu s Kristusom vred prejmeta vse svoje bodoče življenje iz Njegovih rok! To lepo navado sklepanja poroke med sv. mašo s sv. obhajilom je treba ohraniti, poživljati, širiti! Saj bi bilo vendar čudno, če bi ta za vse življenje tako važni zakrament verniki prejemali v naglih petih minutah, brez sv. daritev, da o sv. obhajilu niti ne govorim. Upoštevajmo želje sv. cerkve! Usmerjajmo vse stopinje življenja po njenih navodilih, da bo naša katoliška akcija res živa in resnična!

Še besedo o naših pogrebi!

Dne 15. decembra preteklega leta so pokopali nekje mlado Marijino družbenico. Pa je bilo lepo, ko je vsa žalujoča družina: mati, sestra in dva brata, Marijina družba, pevke in nekateri pevci, ko so vsi med pogrebno sv. mašo pristopili k sv. obhajilu! Nedvomno je bil to najlepši dar hčeri, sestri, prijateljici, najdražji venec na njen grob. Tako so pokopavali tudi prvi kristjani svoje drage v najtesnejši zvezi s presv. evharistično daritvijo. In tako je želja, volja svete cerkve še dandanes. Kjer so taki pogrebi s sv. mašo v navadi, naj se to zvesto ohrani, ker je to pristno cerkveno! Mnogokje cenijo in urajajo takozvane »suhe« pogrebe, t. j. brez sv. maše, pa z velikim svetnim hruščem. Zares krščanska, katoliška družina bo za zadnjo pot svojega člana poskrbela pristno cerkveni pogreb s sv. mašo! Ne samo da bo ranjkemu presvela daritev prinesla: »Očiščenje in oproščanje grehov, odpuščanje in večni mir« (poobhajilna molitev maše za rajne), marveč tudi domači bodo v svoji tugi iz sv. daritve zajeli obilo tolažbe in tihe vdanosti.

In večna luč naj jim
sveti

Sonce je središče vsega svetovja. Okrog sonca se vse vrti in vrsti: zvezde, mesec in naša zemlja. Ako bi sonce ne bilo več središče, ako bi izgubilo svoje osrednje stališče, bi sledil strašen pogrom. Isto velja za naše nadnaravno življenje. Sonce katoliške sv. vere je daritev sv. maše. Zato pa mora ta sv. daritev imeti in ohraniti svoje osrednje stališče tako v našem javnem kot v zasebnem verskem življenju, kakor želi, oziroma zahteva sv. cerkev! Le tako bomo mogli ustvariti obnovo v naših srcih, družinah, župnijah, narodih, sploh v človeštvu. Sonce sveti vsem ljudem, bolnim in zdravim, starim in mladim. Tudi evharistično sonce, sv. maša naj osvetljuje in posvečuje vse, vse ogreva in ozdravlja, stare in mlade, preproste in izobražene, revne in trpeče, bolne in umirajoče, žive in mrtve!

Dr. Franc Lukman

Evharistično bogoslužje v stari cerkvi

3. Ob koncu 1. stoletja.

(Nadaljevanje.)

Drugi spis iz časa, ko je še živel sv. apostol Janez, je iz Rima. V imenu rimske cerkve je njen škof Klemen I. 95. ali 96. pisal dolgo in tehtno pismo v Korint, kjer se je bilo nekaj mladih ljudi uprlo cerkvenim predstojnikom in jih kratko in malo odstavilo. Rimska cerkev se je čutila dolžno, da poseže v korintske zinede ter resno, da, oblastno posvari upornike in pomaga odstavljenim do njih pravice. To je zelo važen dogodek: pismo na eni strani izpričuje, da se je rimska cerkev konec 1. stoletja zavedala posebno odličnega mesta med cerkvami, na drugi strani pa dejstvo, da se je pismo še več ko pol stoletja kasneje v Korintu bralo pri službi božji, jasno kaže, da je korintska cerkev priznavala prednost rimske ter od nje sprejela grajo in pouk.

V 58. poglavju Klemen opominja in roti korintske nemirneže, naj se pokoré zakonitim predstojnikom, sicer zabredejo v greh in nemalo nevarnost. »Mi pa — nadaljuje — bomo nedolžni tega greha in bomo goreče prosili in molili...« Tu sledi v pogl. 59.—61. daljša molitev za vse ljudi, kakršna se je

opravljala pri evharistični božji službi. Zdi se, da je Klemen zaradi posebnih razmer v Korintu proti koncu prav posebno naglasil prošnjo za vladarje in predstojnike. Besedilo te lepe, z besedami svetega pisma stare zaveze prepletene molitve stoji spodaj pod črko A.

Pa še na dveh drugih mestih, se zdi, je Klemen porabil misli in besede iz bogoslužnih molitev: v 20. poglavju, kjer opisuje skrb in dobrotljivost, ki jo Bog izkazuje svojim stvarjem (spodaj pod črko B), in v 33. in 34. poglavju, kjer zopet poveljuje božja dela in naposled opominja, naj se ljudje pridružijo angelskemu slavospevu (spodaj pod črko C). Takšno proslavljanje božjih del je bilo pri božji službi v navadi pred obnovitvijo Jezusove skrivnosti, ki je višek božje dobrotljivosti in ljubezni (prim. našo prefatico).

Ta pojasnila bodo olajšala umevanje Klemenovih besed.

A. Molitev v pogl. 59—61

... bomo goreče prosili in molili,

naj Stvarnik vseh stvari določeno število svojih izvoljenih po vsem svetu nezmanjšano ohrani po svojem ljubljenem služabniku Jezusu Kristusu, po katerem nas je poklical iz teme k luči, iz nevednosti k spoznanju slave svojega imena, da upamo v tvoje ime, (ki je) vir vsega stvarstva, ko si odprl oči naših src, da spoznamo tebe, ki prebivaš edini Najvišji na višavah, Sveti v svetišču, ki ponižuješ napuh prevzetežev, razdiraš sklepe narodov, ki nizke povišuješ in visoke ponižuješ, ki bogatiš in pehaš v siromaštvo, ki jemlješ življenje in rešuješ in oživljaš, ki si edini dobrotnik duhov in Bog vsega mesa, ki globočine pregleduješ, ki nadziraš človeška dejanja, ki si pomočnik ogrožencem, rešenik obupavajočih, stvarnik in nadzornik slehernega duha, ki narode na zemlji množiš in iz vseh izbiraš tiste, ki te ljubijo po Jezusu Kristusu, tvojem ljubljenem služabniku, po katerem si nas vzgojil, posvetil in počastil.

Prosimo, te, Gospod, bodi nam pomočnik in varuh. Tiste med nami, ki so v stiski, reši, siromašnih se usmili, padle vzdigni, potrebnim se pokaži, bolnike ozdravi, blodeče izmed svojega ljudstva spreobrne; nasiti lačne, osvobodi naše jetnike, postavi pokoncu onemogle, potolaži malodušne; vsi narodi naj te spoznajo, da si ti edini Bog in Jezus Kristus tvoj služabnik in mi tvoje ljudstvo in ovce tvoje paše.

Ti si trajno zakonitost sveta z dejanji očito pokazal; ti, Gospod, si zemlje krog ustvaril, ti zvesti skoz vse rodove, pravični v sodbah, čudežni v moči in veličastvu, ti modri v ustvarjanju in razumni v utrjevanju stvari, ti dobri v vidnih rečeh in zvesti njim, ki vate zaupajo, ti usmiljeni in milosrčni; odpusti nam naše nepostavnosti in krivičnosti in prestopke in pregreške. Ne prištevaj vsakega greha tvojih hlapcev in dekel, marveč očisti nas z očiščenjem svoje resnice in naravnaj naše korake, da bomo hodili z bogaboječim srcem in delali, kar je dobro in prijetno pred teboj in pred našimi vladarji. Dà, Gospod, razjasni nad nami svoj obraz, da bomo v miru dobrote uživali, da bomo zavarovani od tvoje mogočne roke in slehernega greha odrešeni po tvoji vzvišeni roki, in reši nas tistih, ki nas po krivici sovražijo. Daj slogo in mir nam in vsem prebivalcem zemlje, kakor si dal našim očetom, ki te pobožno kličemo v veri in resnici, pokorni tvojemu vsemogočnemu in vseveljavnemu imenu in vladarjem in poveljnikom na zemlji. Ti, Gospod, si jim po svoji veličastni in neizrekljivi moči dal vladarsko oblast, da spoznamo slavo in čast, ki si jim jo podelil, in se jim uklonemo ter ne nasprotujemo tvoji volji: daj jim, Gospod, zdravje, mir, slogo, trdnost, da bodo prvenstvo, ki si jim ga dal, brez motnje vršili. Ti, Gospod, nebeški kralj vekov, daješ človeškim otrokom slavo in čast in oblast nad tem, kar je na zemlji. Ti, Gospod, uravnavaj njih sklepe, kakor je prav in všeč pred teboj, da bodo v miru in krotkosti bogoljubno upravljali oblast, ki si jim jo dal, da bodo deležni tvojega usmiljenja. Tebe, ki edini moreš storiti te in še večje dobrote med nami, hvalimo po velikem duhovniku in zavetniku naših duš Jezusu Kristusu, po katerem tebi slava in veličastvo in zdaj in v rodove rodov in na veke vekov. Amen.»

B. Božja skrb in dobrotljivost v vesoljstvu (20. pogl.)

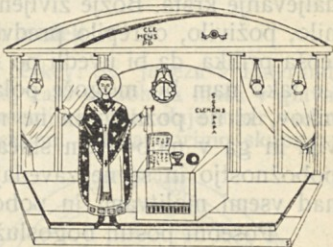
Nebo, ki ga giblje njegovo vodstvo, mu je v miru podložno. Dan in noč hodita svojo pot, ki jima jo je odredil, in nista drug drugemu prav nič na poti. Sonce, mesec in zbori zvezd po njegovem povelju složno brez hibe krožijo ukazane jim določene steze. Plodna zemlja daje po njegovi volji ob svojih časih ljudem in zverem in vsem

živim bitjem, ki jih nosi, obilno hrano in se njegovim naredbam ne upira niti jih ne spreminja. Neizsledljive skrivnosti breznov in neizrekljive sodbe podzemlja drže njegovi ukazi. Gmota brezmejnega morja, ki jo njegova umetnost družji v zbirališča, ne prestopa bregov okoli sebe, marveč ravna, kakor ji je ukazal. Dejal je namreč: »Do sem boš prišlo in v tebi samem se bodo trli tvoji valovi.« Ocean, ljudem neprehoden, in svetovi onstran njega so uravnani po istih Gospodovih zakonih. Letni časi, spomladni in poletni in jesenski in zimski, si mirno drug za drugim sledé. Bivališča vetrov ob svojem času brez motnje vrše svojo službo. Neusahljivi studenci, ustvarjeni za uživanje in zdravje, ljudem brez prestopa ponujajo za življenje svoje materine prsi. In najdrobnejše živali se družijo v slogi in miru. To vse je veliki Stvarnik in Gospod ukazal, da se gódi v miru in slogi, dobrote deleč vsem, preobilno pa nam, ki smo k njegovemu usmiljenju pribežali po našem Gospodu Jezusu Kristusu, kateremu bodi slava in veličastvo na veke vekov. Amen.

C. Bog se svojih del veseli in angeli ga slave

Sam Stvarnik in Gospod veselstva se raduje svojih del. S svojo neskončno močjo je utrdil nebo in ga s svojo nedosegljivo modrostjo okrasil. Zemljo je razmejil od obdajajoče jo vode in jo postavil na trdno podlago svoje volje. S svojim ukazom je živalim na njej zapovedal, naj so. Morje in živali v njem je ustvaril in s svojo močjo vklenil. Vrh tega je najodličnejše in po razumu največje živo bitje, človeka, svoje podobe posnetek, s svojimi svetimi in brezmadežnimi rokami upodobil. Tako namreč Bog govori: »Naredimo človeka po naši podobi in podobnosti; in Bog je ustvaril človeka, moža in ženo ju je ustvaril.« Ko je torej vse dovršil, je vse pohvalil in blagoslovil in rekel: »Rastite in množite se!«

Naša slava in naše zaupanje bodi v njem. Podvrzimo se njegovi volji. Poglejmo vso množico njegovih angelov, kako pred njim izvršujejo njegovo voljo. Pismo namreč pravi: »Deset tisoč deset tisočev jih je stalo okoli njega in tisoč tisočev mu jih je streglo in klicalo: Svet, svet, svet, Gospod Sabaot! Vse stvarstvo je polno njegove slave!«

Maša sv. Klementa
Preris stare slike

K. J.

Življenje s cerkvenim letom

2. Postni čas

V stari cerkvi je imel postni čas trojen pomen. Bil je 1. za katehumene čas priprave na krst, 2. za velike grešnike čas javne pokore in 3. za vse vernike čas duhovne obnove in milosti po sv. Evharistiji. Krst, pokora, evharistija so sadovi Kristusovega boja s satanom, njegovega trpljenja in smrti. V postni liturgiji doživljamo stopnjema Gospodov boj in trpljenje; v pasionskem in velikem tednu (poslednja dva tedna) stopi ta misel popolnoma v ospredje. Čeprav se je krstni in spokorni red v stoletjih spremenil, je pustila cerkev liturgijo nespremenjeno. Postna liturgija ima torej svoj pomen tudi za nas. Velik del naših beril v postu je služil nekoč pripravi katehumenov na krst, ki so ga prejeli v veliki noči (to je noč Kristusovega vstajenja). Mi pa moramo sedaj z aktivno udeležbo pri vsakdanji sv. daritvi preživeti pripravo nekdanjih katehumenov; ob tem se bo poglobilo v nas umevanje vzvišenega krstnega dostojanstva in dolžnosti, ki izvirajo iz krsta; poživila se bo naša krstna zavest, obnovila krstna milost. Postni čas mora biti za nas vsakoletna duhovna obnova. Pridružimo se tudi spokornikom stare cerkve, ki so se za določene grehe očitno pokorili. Na pepelnično sredo so prejeli pepelni križ in blagoslovljeno spokorno oblačilo; do vel. četrтка so bili iz cerkve izobčeni in so se smeli udeleževati samo uvodne maše (do vere). Tudi

mi se čutimo v postnem času spokornike in si osvojimo spokorne nagibe, ki jih je nudila cerkev v svojih liturgičnih knjigah nekdanjim spokornikom, da se tako temeljito pripravimo na zakrament sv. pokore. S Kristusom moramo odmrtni, da bomo v veliki noči vstali k novemu življenju. V tem smislu je pomembna krstna in spokorna postna liturgija tudi za nas sedanje kristajne.

V postnem času naj bi se vsi, kateri hočejo živeti s cerkvijo, vsak dan dejanski udeleževali sv. daritev z daritvenim obredom. Sv. Evharistija je nadaljevanje krsta. Božje življenje, ki se je v nas obudilo pri krstu, se bo ohranilo, poživilo, okrepilo predvsem po sv. Evharistiji. Morda bi bila zdaj najlepša prilika, da bi uvedli po naših župnijskih cerkvah skupno mašno molitev. Le tako nam bo mogoče polagoma zmanjšati veliko število tistih naših vernikov, ki ne poznajo in ne razumejo svojega glavnega bogoslužnega opravila in ga v najboljšem slučaju prebijejo s to ali ono zasebno molitvijo ali pobožnostjo in se ne zavedajo, da je maša kot Kristusova daritev vzvišena nad vsemi molitvami in pobožnostmi!

Posebni postni bogoslužni običaji dajo cerkvi, ki se s Kristusom pokori in zadoščuje, tudi na zunaj spokorni značaj. Nikoli se ne moli aleluja. Ob sklepu delavniških maš se moli posebna spokorna molitev pred blagoslovom. Ljudstvo je ne moli samo kleče, ampak ga duhovnik celó posebej povabi: *Humiliate capita vestra Deo!* — »Sklonite glave pred Bogom!« Orgle molče. Oltarni nakit je kar najbolj preprost (oltar pomeni Kristusa). Cvetlice se odstranijo. Cerkev pritegne k velikemu postu oči in ušesa.

Pepelnica

Pepelnica je vhod v najresnejši čas poglobitve in spreobrnjenja. 1. Blagoslov pepela. Pred mašo se blagoslovi pepel, pripravljen iz oljčnih, palmovih in drugih vej, ki so bile blagoslovljene lani na cvetno nedeljo. Pepel je podoba minljivosti in pokore za greh, ki je prinesel smrt na svet. Pepeljenje je ostanek slovesnega obreda, ki ga je izvršil škof v začetku posta nad očitnimi spokorniki

Spominjaj se, da prah si, človek!

v znamenje, da so zaslužili smrt. Očitna pokora je odpravljena, spokorni duh pa mora ostati. Zato se danes vsi verniki prostovoljno uvrstimo med spokornike in se damo posvetiti za pokoro. Tudi nas spominja cerkev smrti, ko nam potrese glavo z blagoslovljenim pepelom: »Spominjaj se, človek, da si prah in da se v prah povrneš.« Blagoslovljeni pepel je zakramental, ki naj nam posreduje spokornega duha.

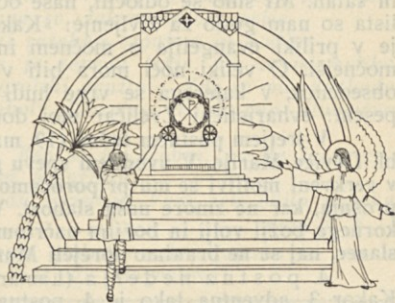
Duhovnik moli najprej nad pegelom 4 posvetilne molitve; v zadnji se nam stavijo za zgled Ninivljani, ki so »se spokorili v prahu in pepelu«. Med pepeljenjem se pojo globoko resne antifone: »Oblecimo drugo oblačilo, raševino in Gospodom; zakaj naš Bog je nadvse usmiljen in nam je pripravljen odpustiti naše grehe.« Pomenljiva je molitev, ki jo moli duhovnik ob sklepu obreda: »Daj nam, Gospod, da začnemo krščansko vojno službo s svetim postom, da nam bo zdržnost v boju proti hudim duhom v varstvo in pomoč.« Cerkev zbira svoje otroke v bojne čete na pohod zoper sovražnika.

2. Maša. Berila, molitve in pesmi nam vzbujajo pravo ubranost za postni čas: duha pokore in zaupanje v božje usmiljenje in pomoč (vstop, traktus). Berilo slika pokoro v stari zavezi. Uči nas, da mora biti sad prvega postnega dne iskreno obžalovanje in vrnitev k Bogu. Zunanja spokorna dela nič ne koristijo, ako se srce ne obrne od greha. Vsak ponedeljek, sredo in petek se nam ponavlja današnji spokorni traktus: »Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehih in ne povračaj nam po naših hudobijah. Gospod, ne spominjaj se naših nekdanjih pregreh; hitro nam pridi naproti s svojim usmiljenjem, zakaj silno smo onemogli. Podpiraj nas, Bog, naš Zveličar, in zaradi slave svojega imena, Gospod, nas reši; in prizanesi našim grehom zaradi svojega imena« (ps. 102, 10; 78, 8. 9.). V evangeliju nas pouči Kristus

sam o pravi notranji ubranosti za post. Pogoji za krščansko pokoro so: ponižno in iskreno srce, sveto duhovno veselje in beg pred častihlepnostjo. Ne smemo zbirati zakladov, ki jih lahko odnesejo tatovi, marveč zaklade za nebesa. Zveličar nam pri svoji daritvi naklanja moč, da gremo prav skozi postni čas. Za obhajilno pesem imamo 1. psalm (2. 3.): »Kdor premišljuje Gospodovo postavo noč in dan, obrodi sad ob pravem času«. Liturgična vsebina tega psalma: Pravični je vsajen ob potoku božje krvi. Ko se telo posti, se mora duh hraniti s sv. evharistijo in občevati z Bogom in Kristusom v molitvi. Zdaj sejemo post in pokoro, o veliki noči bomo želi sadove.

Zveličavne globine postnih nedelj

K v a d r a g e z i m a (I. postna nedelja. Stac. cerkev: Sv. Janeza v Lateranu) I. postna nedelja je drugi vhod v veliki spokorni čas; zato se obhaja maša v glavni rimski cerkvi sv. Janeza v Lateranu. Današnja pomenljiva maša daje smer vsemu naslednjemu času: Kristusov boj in zmaga nad peklom. Mi se borimo skupno z Gospodom. V pesmih se rabi 90. ps., ki je naša bojna in zmagoslavna pesem skozi ves postni čas. Psalm izraža čustva duše, ki se skesano obrača k Bogu in vanj neomajno zaupa. V duhu spremljamo katehumene v lateransko krstno cerkev in mislimo na novo življenje, ki se bo obudilo v njihovih dušah v sveti noči Kristusovega vstajenja (vstop). Post in dobra dela očiščujejo dušo (prošnja). Za našo letno krstno obnovo nam daje nauke sv. Pavel v berilu, ki je lep program za postni čas. Sv. cerkveni očetje, posebno sveti Leon Veliki, poudarjajo, da je postni čas v najodličnejši meri čas milosti, čas usmiljenja, v katerem morajo vsi verniki s katehumeni in spokorniki, začeti novo življenje! Čas milosti je tu! Skazimo se v teh dneh kot prave Kristusove služabnike v potrpežljivosti, v postih, v prečutih nočeh, z nehinavsko ljubeznijo. Naša glavna skrb bodi: res krščansko življenje, čisto srce! V traktu slišimo zopet bojno pesem, 90. psalm: Ne bojte se boja; vsa nebesna vojska vas spremlja. V evangeliju gremo s Kristusom v puščavo odpovedi, da se 40 dni z njim postimo. Priče smo, kako zmaga božji Junak v trojnem bojnem pohodu. Bojišče je v naši duši: višji in nižji človek se borita. Kristus se bori z nami in v nas, ki smo njegovi udje. V sprevodu z darovi (ki ga pri vsaki maši napravimo vsaj v duhu) vstopamo danes v Gospodov sveti boj v zavetju božjih peruti in božjega ščita. To božje zavetje čutimo posebno v trenutku svojega zedinjenja s Kristusom (obh. pesem). Ta teden obhajamo pomladne kvartne dni, ki so posvetitev spomladi in obenem prehod k 2. postni nedelji.

Po stopinjah pokore k nevenljivemu vencu

V prvem tednu sv. posta (7. marca) praznujemo letos god sv. Tomaža Akvinskega, cerkvenega učenika. V berilu iz knjige Modrosti nas sv. cerkev uči, kako naj tudi mi po zgledu sv. Tomaža iščemo božje modrosti, ki kristjana privede do najglobljega prijateljstva z Bogom.

2. postna nedelja (Reminiscere). Stac. cerkev: Sv. Marija v Domniki. Cerkev stavi pred nas končni smoter našega življenja in posta: povelicanje, spremenjenje. Kakor je bil Gospod vpričo apostolov na gori Taboru povelican (evang.), gremo tudi mi prihodnjemu povelicanju naproti. Seveda mora biti naša duša že zdaj bolj in bolj povelicana, spremenjena. Berilo je v prvi vrsti opomin tistim, ki so včeraj na kvartno soboto v škofijskih cerkvah prejeli svete redove. Velja pa tudi nam vsem in nam pojasni, v čem je naše dušno povelicanje: »To je volja božja, da se posvetite... Bog nas je poklical k svetosti, v Jezusu Kristusu...« Zapustiti hočemo pot greha, spolnjevati zapovedi. Pavel navaja dve: čistost in poštenost. Oltar sam je pri sv. daritvi naš Tabor, kjer imamo pred seboj povelicanega Gospoda. Na glas Očetov v evangeliju: »Ta je moj ljubljeni Sin... njega poslušajte,« odgovorimo v pesmi pri darovanju: »Veselim se tvojih zapovedi, ki jih ljubim iz srca...« V sv. obhajilu postane naša duša Tabor in prejme poroštvo večnega povelicanja. Kristus v Evharistiji je »moj Kralj in moj Bog« (obh. p.). Prošnja po obhajilu kaže pot do povelicanja: sveto življenje.

V četrtek drugega postnega tedna (12. marca) se prav tako spominjamo enega cerkvenih učnikov, papeža sv. Gregorija Velikega, ki se je zlasti odlikoval kot iz-

vrsten dušni pastir-učenik. Saj je znano njegovo najlepše delo: »Dušnopastirsko navodilo«. Dalje pa je znan sv. papež Gregor Veliki kot slaven liturgist. V mnogočem je namreč prenovil službo božjo in cerkveno petje. Se dandanes se najlepše bogoslužno petje sv. cerkve imenuje: gregorijansko, »gregorijanski korak«. V obhajilnem spevu ga slavimo kot »zvestega in modrega služabnika, ki ga je Gospod postavil čez svojo družino.«

3. postna nedelja (Oculi). Sv. Lovrenc zunaj rimskega obzidja. Začne se drugi del postnega časa. Kristus preide od obrambe k napadu, spusti se v odločilno bitko s hudičem, kakor nam kaže že današnji evangelij. Za nekdanje katehumente se začne teden skrutinijev, javnega izpraševanja o njihovi nravni in duhovni zrelosti, ki je združeno z zarotovanji (evang.). V duhu spremljamo katehumente k njihovem zavetniku sv. Lovrencu. List in evangelij sta v zvezi s prvim skrutinijem. List govori o dveh taborih, o luči in temi, o dveh glavnih strasteh teme, nečistosti in lakomnosti. Katehumenom in nam veljajo besede: »Nekdaj ste bili tema, zdaj pa ste luč v Gospodu«. Luč in tema, resnica in zmota, svetost in pregreha, Bog in satan. Mi smo se odločili, naše oči so uprte v Gospoda (vstop). Sklepne besede lista so nam geslo za življenje: »Kakor otroci luči hodite«. Glavna liturgična misel je v priliki evangelija o močnem in močnejšem. Kristus mora biti v moji duši močnejši. O veliki noči mora biti v meni močni, hudi duh, premagan. Prilika o obsedencu, v katerega se vrne hudi duh, nam je v svarilo. Prelepa je obhajilna pesem: evharistični Zveličar moj dom, moj Kralj, moj Bog!

V tretjem postnem tednu (19. marca) praznuje sv. cerkev god sv. Jožefa, ženina bl. Device Marije. V uvodnem spevu ga poveljučujemo kot moža pravičnega, svetega, v cerkveni molitvi se mu priporočamo, naj v našem življenju nadomesti njegova priprošnja, kar ne zmora naša slabost. V evangeliju ga vidimo kot moža, vseskoz pokornega božji volji in božjim načrtom. V obhajilnem spevu tudi nam kliče božji poslanec, naj se ne branimo sprejeti Marije z njenim božjim sadom, Jezusom.

4. postna nedelja (Laetare). Stac. cerkev: pri Sv. Križu v Jeruzalemu. Kakor 3. adventna tako je 4. postna nedelja vesela. Zakaj? Naslednjo nedeljo se začne čas trpljenja. Z današnjo veselo nedeljo hoče Cerkev žalostni čas trpljenja še poudariti. Tudi se danes že naprej veselimo velike noči. Stara cerkev se je veselila obnoven bližnjega prerojenja katehumenov. S to nedeljo obhajamo tudi začetek pomladi. Cerkev se veseli vstajenja narave, ki je podoba Kristusovega vstajenja in našega duhovnega vstajenja. Zaradi tega so danes kristjani v Rimu prinesli v cerkev prve cvetlice in so se z njimi obdarovali. Se sedaj papež vsako leto to nedeljo blagoslovi zlato rožo, ki jo pokloni navadno kateri zaslužni vladarski osebnosti. Roža je podoba vstalega Zveličarja in simbol našega veselja. Končno je danes tudi evharistična nedelja. Kristus ustanavlja svojo družino. S krvavim delom nam zasluži vsakdanji kruh za božje življenje, sv. Evharistijo, ki je sad njegovega trpljenja. — V znak veselja smejo biti danes mašna oblačila roznate barve, orgle se oglasijo, oltar se sme okrasiti s cveticami. — V listu vidi sv. apostol Pavel v dveh Abrahamovih ženah podobi za staro in novo zavezo in nam slika nasprotje med suženjskim duhom judovske postave in dobrotami krščanske svobode. Kristjani smo svobodni otroci božji. Velika noč, praznik naše osvoboditve iz satanove sužnosti, se bliža. Že danes jo obhajamo vnaprej. Čudežno pomnoženje kruha in rib v evangeliju je podoba za sv. Evharistijo. Riba in kruh pomenita Kristusa v oltarnem zakramentu. Kristus, novi Mozes, nam deli v puščavi življenja nebeško mano. Pri sv. maši obnavlja Gospod čudežno pomnožitev kruha.

Slika vzornega, navdušenega liturgičnega življenja

Neki g. dušni pastir nam je poslal tole jako zanimivo poročilo iz svojega liturgičnega delovanja:

»Cerkveno bogoslužje je prevažen vir za poglobljanje našega krščanskega življenja. Seveda, vernike je treba sproti poučevati, kaj je katoliška liturgija, in jih navajati k zavestnemu, dejavnemu sodelovanju. Da liturgična vzgoja mora preko težišč, je umevno. Vendar se z vztrajnim delom veliko doseže. Uspehi bi bili pač lahko dokaj večji, ko bi vernikom mogli dati v roke že celoten slovenski misale (Ali veste kaj, bo li kmalu izšel? Težko ga že pričakujemo! Drag seveda ne bo smel biti, zakaj potem bo preprosto ljudstvo zopet brez njega!) Za sedaj